

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně:

V. H.

bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Vladimírem Kyselákem
sídlem Pražská 140, Příbram

proti

žalované:

Česká správa sociálního zabezpečení

sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 10. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 31. 10. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 7506,97 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Vladimíra Kyseláka, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 12. 6. 2023, č. j. X, žalovaná snížila žalobkyni od 18. 7. 2023 výši invalidního důchodu pro druhý stupeň invalidity na invalidní důchod pro první stupeň invalidity. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram (dále jen „OSSZ“) ze dne 15. 11. 2022 totiž pracovní schopnost žalobkyně poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40 %.
2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, na jejichž základě žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) prvostupňové rozhodnutí změnila tak, že žalobkyni s účinností od 18. 1. 2024 odňala invalidní důchod. Podle posudku lékařky žalované ze dne 13. 9. 2023 totiž pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 30 %.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.) domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žaloba a další podání účastníků řízení

4. Žalobkyně uvádí, že v roce 2021 byla shledána invalidní ve druhém stupni. Posudek OSSZ nezohledňuje zhoršení žalobkynina zdravotního stavu. Žalobkyně trpí těžkou chorobou F32 a urologickými problémy. Z toho vyplývá, že od roku 2021 se žalobkynin stav nemohl zlepšovat. Průběžně docházelo k jeho zhoršení. Dne 21. 12. 2023 má podstoupit operaci pravého ramene a dále operaci pravé kyčle a očekává operaci pravého kolene.
5. Žalovaná ve vyjádření nejdříve rekapituluje rozhodnou právní úpravu a průběh dávkového řízení. Žalovaná je přesvědčená, že posudek ze dne 13. 9. 2023 plně posoudil a zjistil žalobkynin zdravotní stav. S ohledem na uplatněné námitky žalovaná navrhuje provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V replice žalobkyně doplnila, že nebyly zohledněny deprese související se zdravotním stavem, neustále zvýšené bolesti hlavy a páteře. K replice žalobkyně předložila lékařské zprávy a popis zdravotních potíží, které prožívá. Od 3. 4. 2023 dosud je žalobkyně v pracovní neschopnosti.
7. V průběhu jednání dne 14. 5. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku. Obdobně jako v příloze k replice shrnula své veškeré zdravotní obtíže a popsala, jaké komplikace jí způsobují v běžném životě. Žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

8. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně dne 11. 11. 2020 požádala o invalidní důchod. Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2020 jí žalovaná přiznala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. K námitkám žalobkyně žalovaná toto rozhodnutí změnila tak, že žalobkyni přiznala invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně (rozhodnutí ze dne 8. 2. 2021). Podle posudku ze dne 13. 1. 2021 poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 50 %. Doba

platnosti tohoto posudku byla stanovena do 31. 7. 2022. Dne 15. 11. 2022 proto lékařka OSSZ zpracovala kontrolní posudek. Dospěla k závěru, že u žalobkyně je rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti středně těžký stav po operaci krční (v roce 2012) a bederní (v roce 2020) páteře pro výhřez disku, tedy postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti posudková lékařka zvolila vyhláškou stanovenou horní hranici procentního rozpětí, tj. 40 %, kterou již dále neměnila. Horní hranice byla zvolena pro další komorbiditu (astma bronchiální a depresivní porucha). Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná snížila žalobkyni invalidní důchod na důchod pro invaliditu prvního stupně.

9. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala námitky. Posudkový lékař žalované zpracoval v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, posudek ze dne 13. 9. 2023. Za příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně označil chronickou bolestivou dysfunkci krční a bederní páteře při stavu po operaci krční páteře 2020 pro herniaci disku C5/6 a po operaci bederní páteře 2012, objektivně bez neurologického deficitu. Dle dokumentace je porucha mikce, hypokontraktilní detruzor neurogenní etiologie s nutností samokatetrizace, stav setrvalý. Dále astma bronchiální, funkčně lehká obstrukční porucha, depresivní symptomatologie v ambulantních psychiatrických kontrolách, stav pro artroskopické synovektomii levého ramenního kloubu v únoru 2022 s příznivým výsledkem, dne 20. 4. 2023 artroskopická parciální menisektomie, chondroplastika levého kolenního kloubu. Posudkový lékař žalobkynin zdravotní stav hodnotil jako lehké funkční postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %, kterou pro komorbiditu navýšil o 30 %. Doplnil, že žalobkyně pracuje v adekvátní profesi v plném úvazku, není co kompenzovat.
10. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí změnila, jak je uvedeno v bodu 2 tohoto rozsudku. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 30 % nejsou splněny podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod žádného stupně. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 2. 11. 2023.

Posouzení žaloby

11. Soud ověřil, že žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 3. 4. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i neuroložka, která žalobkyni při jednání komise vyšetřila. Posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou žalobkynin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je zdravotní postižení srovnatelné s postižením uvedeným v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce

o posuzování invalidity, pro které se vyhláška stanoví míru poklesu pracovní schopnosti 30 – 40 %. Posudková komise zvolila bodový střed pro tuto položku, tj. 35 %. Protože tato hodnota nedosahuje horní hranice stanoveného rozpětí, nebylo možno ji dále zvýšit podle § 3 odst. 1 vyhlášky.

13. Podle posudku má žalobkyně odbornou kvalifikaci i praxi umožňující vykonávat fyzicky nenáročnou práci včetně činností administrativního charakteru, což by nemělo vést ke zhoršení stávajících potíží. Nelze bagatelizovat trvající vícečetná zdravotní postižení, která přes nevelkou objektivní patologii, co se týká funkčního postižení, - ať již se jedná o onemocnění páteře či onemocnění ortopedického charakteru s nepochybnou neuropatickou nadstavbou a tendencí k úniku do nemoci. Vyšetření magnetickou rezonancí zjistilo pooperační nález v krční i bederní oblasti. Degenerativními změnami způsobené zúžení páteřního kanálu nevyklučuje kompresi kořenů C4, C5 i L5. Pro existenci těžkých bolestivých stavů svědčí i algeziologem nastavená analgetická léčba. Po artroskopických operacích kolenních a ramenního kloubu došlo ke zlepšení, ale nikoli k úplné úpravě bolestivé hybnosti těchto kloubů. Kvalitu života nepochybně zhoršuje onemocnění urologického charakteru. Na somatické zdravotní problémy navazuje také lehčí depresivní symptomatika, somatické a psychické postižení (včetně bronchiálního astmatu) se tak vzájemně nepříznivě ovlivňují. Prakticky dva roky byla žalobkyně v pracovní neschopnosti. Doporučena je fyzicky nenáročná práce v nestresujících podmínkách, vhodná pro vertebropata, s možností zkrácení pracovní doby (s ohledem na urologické potíže).
14. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
15. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
16. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě,

že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

17. Posudek ze dne 3. 4. 2024 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostojí. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to včetně nejaktuálnějších lékařských zpráv, které žalobkyně předložila společně s žalobou – soud proto nově předloženými lékařskými zprávami neprováděl dokazování, neboť je posudková komise zohlednila jako podklad pro posouzení žalobkynina zdravotního stavu. Neprováděl dokazování ani ostatními lékařskými zprávami, neboť ty již byly součástí správního spisu, kterým se v řízení před správními soudy se dokazování správním spisem neprovádí (rozsudek NSS z 10. 2. 2021, čj. 10 As 335/2020-36, bod 12 a další tam uvedená judikatura). Při jednání komise žalobkyni také osobně vyšetřila členka komise – neuroložka. Posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav komplexně, vyjádřila se ke všem obtížím zmiňovaným v žalobě a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením). Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 30 až 40 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti žalobkyně při zohlednění dalších onemocnění (urologické potíže, lehčí depresivní symptomatika, bronchiální astma) na střední hodnotě stanoveného rozmezí, tj. ve výši 35 %. V posudku byl detailně popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, která jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jakož i jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.
18. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k posudku lékaře žalované ze dne 13. 9. 2023, z něž žalovaná vycházela v napadeném rozhodnutí. Dospěl přitom k závěru, že jako přesvědčivější, logický a vycházející z nejúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 3. 4. 2024. Podstatné je zejména to, že posudková komise na rozdíl od lékaře žalované hodnotila žalobkynin zdravotní stav skutečně komplexně při zohlednění všech objektivně doložených zdravotních obtíží a též na základě osobního vyšetření žalobkyně dospěla k závěru, že se v jejím případě jedná o bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením. Teprve posudková komise MPSV tak náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci.

19. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

20. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 15. 2. 2023 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 7 506,97 Kč. Tuto částku tvoří odměna za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby a repliky a účast na jednání soudu podle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu se čtyřmi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky a cestovné podle § 13 odst. 5 advokátního tarifu, § 157 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, a §§ 1 a 4 vyhlášky č. 398/2023 Sb. (cesta na jednání soudu) ve výši 1004,11 Kč odpovídající náhradě jízdních výdajů na trase mezi sídlem zástupce a sídlem soudu (Příbram-Praha) a zpět osobním automobilem Audi B8 při vzdálenosti tam a zpět celkem 128 km, spotřebě v kombinovaném provozu 5,8 l motorové nafty, sazbě základní náhrady 5,60 Kč/km a průměrné ceně paliva 38,70 Kč/l. K výsledné částce 6204,11 Kč soud přičetl též náhradu daně z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. 1302,86 Kč, neboť žalobkynin zástupce je plátcem DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).
22. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobkynina zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. května 2024

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.